

مافی دیاریکردنی چاره نووس مافی مەردم کوردە ئانکو ئی تاکە کەس!!

لەو هەتی مافی گەل و نەتەو و پەل بۆ دیاریکردنی چاره نووسی خۆیان هاتگەسە هۆلی ، زۆرینەى هەرە زۆری ئەو تینۆریانەى ، بە چەپ و راستەو - کمونیزم و سەرماپەدارى - کو گەنگەشە ئەم مزارەیان کردگە ، پاکانەیان لۆ ئەم مافە لە سەر بنەماى مێژوویى و فەرھەنگى و خاک و نیشتمان و زمان هەل چنیو . مێژوو و مێژینەى گەمەى سیاسى و ئادیۆلۆژیکى و دیپلۆماتیکى بەم مافە بە پروونى دەرى دەخاتن کە هاوسەنگى هێژ و بەرزەو هەندى یاریکەرانى سیاسى پتر لە هەموو دەمەقَالَیەکی سیاسى و تینۆریکی دەورى هەبوو جە دا بین کردنی ئەم مافە ژ بۆ هەر گەل ئانکو نەتەو پەک .

رپەڕینە مەزەنە کەى باشوورى کوردستان خاڵێکی مێژوویى وەرچەر خانى براڤا نەتەو پەى پین کورد بوو کو هێدى هێدى دۆز و مزارى سەر بەخۆی کوردستان و مافی کورد لە دیاریکەرنا چاره نووسا خوە دە هینایە گۆری . پێشتر زۆرینەى هەرە زۆرى هیزە سیاسیه کانى کوردستان تەنانت لە هینانە ئارای ئەو مافە ژ بۆ کوردان ئەسلە مینەو و لە داگیرکەران پتر پاکانەیان بۆ ئەو ئەکرد کە کاتى دا بین کردنی ئەو مافە بۆ کورد لەبار نیه و هینشتا ماویەتى کە کورد بتانى ئەو مافە لۆ خۆى دەستەبەر بکاتن ، وەک تە بیژى کو کوردان هێژ نەو کەم و خاون و هەزاران سال مێژووی تۆمارکراو بەس نەبوو ئەرای سەلماندی بوونى کورد چوئە نەتەو پەکی سەر بەخۆ . لەمەچ فرەتر ئەو هەسە کە ئەم مافە ، بەگۆرەى چۆنیەتى دیارى کراوى یان ژى گەر وەکی فورمولێکی سیاسى سەیری بکریتن ، بەند نیه بە کات و زەمانەو و ئەو تەنیا نەگبەتى و نەهامەتى کورد بوو کە مەرجى کات و زەمانى بۆ داتەنا .

لەم سالانەى دواى دا نەخاسما پاش سەرھەلدانى هۆقائەتى ئیسلامى داعش و دەورى هێزى پێشمەرگەى کوردستان لە تیکشکاندنى ئەو هۆقائانە لە کوردستان ، نرخ و باپەخى کورد و دۆزى نەتەو پەى کورد فرە هەلى دا و هاوتەریب وەگەرد ئەمەچ مزارى سەر بەخۆی کوردان جە باشوور گەهشتە ئاستەک فرە بالکیش و دەھاتە چاو پترى کرن کو بەم زووانە مەردم کورد جە باشوور بەو مافە شا و خەنى دەبن و مافی دیاریکردنی چاره نووس ئەرای خۆیان دەستەبەر ئەکەن . جە ئاستى جیھانى دە وسا خویا دەکر کە زۆرینەى هیز و لایەنە سیاسیه کارساز و چاره نووس سازەکان دەگەلى دا کۆکن . دژاپەتى پ ک ک وەگەرد سەر بەخۆی کوردستان ئەچیتە ناو بازنەى ستراتىژى داگیرکەرانى کوردستان و ئەو هەلیت و پلێتانی کاوتى ئەکەنەو دە خزمەتى دۆژمانى کوردە . کارایى و کاریگەرى پێشمەرگانەى پێشمەرگەى کوردستان جەو ئاسەتە دە بوو کە بیجگە لە یەک دوو دەنگى چاو پترانى داگیرکەرانى راستەوخۆى کوردستان مینا عارەب و عەجەم و ترکان لەمانیشەو بۆ پ ک ک ، ژ دژى سەر بەخۆی کوردستان ، هەمووان وەگەردى کۆک و ساز بوون . ئەم راستیەش ئەو ئەسەلمینى کە هیزى پێشمەرگە وەکی هۆکارى یەکەم و سەرەکی لە سەلماندن و چەسپاندن ئەو مافە ئەرای کوردیەل دەورى بووگە ، فرەتەر تەر جە هەر تینۆرى و دەمەقَالَیەکی سیاسى و ئى دن .

ولو دەھاتە چاڤەرى کرن ژى کو بەشدارى شاندى کوردستان ژ کۆر بەندە کەو ئابوورى جە دافۆس هەر هێچ نەپیت هەنگاویک ، هەر چەند بچووک ژى ، ژ ئاقارى سەر بەخۆی کوردستان باو پت و پریچکا سەر بەخۆی فرەتەر تەر خوەش بکاتن . ئەو چاو نۆریە نەھاتە دیتن ، مخابن . جە هەمبەر ئەمەش دا دان و سەندنا ئیروى سەرۆکی شانە کەى کوردستان ، ۲۰۱۷/۱/۲۳ ، وەگەرد پۆژنامەى شەر قول ئەوسەتى عارەبى کاپە کەى بە تەواوەتى گۆرى و مزار و دۆزى سەر بەخۆی کوردستانى دا بەزاندە سەر ئاستى رقبەبرى و پکە بەرى کەسایەتى ئیوان دوو کەس و بەمەش بنەماى مێژوویى و فەرھەنگى و نیشتمانى و نەتەو پەى مافی دیاریکردنی چاره نووس لە بۆ کوردانى ، بە تەواوەتى هەل تەکاند . سەرۆکی کوردستان ئووشت کە گەر مالکی وەک سەرۆک وەزیری عیراق بزفریتەو لۆ دەسەلات ئەوا جەنابیان یەکسەر سەر بەخۆی کوردستان رانەگەپنى بە بى گۆیدانە هێچ کەس و لایەنێک و هەرجى پروو ئەدات با پروو بدات .

بلا جارى ئەو پروون پیت ژ هەر ئالیەک رە کو پریاردان لە سەر مافی دیاریکردنی چاره نووس مافی تاکە کەسى نیه و هێچ تاکە کەسێک نۆى نیه یارى بەو مافە بکات وەک سەرۆکی نایاساپى ئانکو ماو بەسەر

چووی ئیستانای کوردستان دهیکات . ئەو مافە ، مافی گەل و نەتەوێهێه که له گشت پرسیهک دا ئەچهسپیندرئ و پرهوایی یاسایی و ئاسایی ، گۆر یاساگەل ئیونەتەوێهیی ، ئەدا بە مافە دەستەبەرکراوهکه . گەر ئەو پیریاری تاکه کهسێک بێت که ئەو مافە دیاری بکات ، شتی ولو قەت نەبووه و نایبێت ، ئەو ئیدی وەها پیریاریک ، پیریاریکی دۆراو ئەبێت جە گشت پروویهکهوه و پرشتی نایبێت و بە سانایی لهبار ئەبردربت .

پشت گوئ خستن (negligence) له بواری سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و نەمازە ژ کاروفرمانی دەرمان و دوکتوری تاوانه له ولاتانی خوارپیداو و پێگه‌یشتوو و پێشکه‌فتنگ دا و سزای خۆی هه‌س . له‌وانه‌یه که تاکه یه‌ک که‌سیش ده‌س نه‌که‌فئ که ئاوا به ئاشکرا بووشی که گوئ ناداته هه‌چ که‌س و لایه‌زێک له مژاری چاره‌نووس سازی نه‌تەوێهێه . جە داڤۆس تووره‌یه‌کی تایبه‌تی به سه‌رۆکی کوردستانه‌وه دیار بوو که له‌وانه‌یه پره‌نگدانه‌وه‌ی بئ بار بوونی ئەو به‌زمه‌ی کلاوس شواب ، پێکخه‌ر و دامه‌زرینه‌ری کۆربه‌نده‌که‌ی داڤۆس ، ژ کوردان ره‌هۆکاری ئەو تووره‌یه‌ی به‌ دیاره‌ی سه‌رۆکی شاندى کوردی بووبیت . به‌ عاره‌به‌ی ئاخفتنی شاندى کوردی له‌ کۆربه‌نده‌که‌ دا ئەوه‌ی دهرخست که کورد هیژ نه‌گه‌یشتووته ئەو ئاسته‌ی که به‌شدارى چالاک و کارا بووت جە " چاره‌مین شو‌رشى پیشه‌سازی " یه‌که‌ی کلاوس شواب دا . گومان له‌وه‌دا نیه که که‌سانێک مینا هه‌مین هه‌ورامی و به‌ره‌م سالح له‌و ئاسته‌ دان که ئه‌رکی نوینه‌رایه‌تی کوردیان له‌و شانۆگه‌ریه‌ گرانجانه‌ی شواب دا فره‌ باشتر و له‌بارته‌رتەر به‌ریوه‌ به‌ن و ده‌با له‌ جیاتی مه‌لا باقی سنه‌یه‌ی بچووناپه‌ته‌ داڤۆس . شاندى کوردی ده‌با بیانزانیا که لینگه‌رانه‌وه‌ی کورد لۆ ئەو جو‌ره‌ کۆربه‌ندانه‌ به‌ تهنی پهی دۆزینه‌وه‌ی کیریاره‌ ئه‌رای کۆمپانیا زل و زه‌به‌لاحه‌کان و له‌و رینگه‌وه‌ کۆمپانیاى دیلویت و به‌زمی بایومیرتی به‌ سه‌ر خه‌لکیکی وه‌کی کوردا ئه‌یرن . ئەم رینگه‌ره‌ فینلایی و نامرۆفانه‌ گه‌یشتووته ئاستێک که شوان و گاوانی کوردپیش ئه‌به‌ی تۆماری بایومیرتیا هه‌به‌ی که‌چی له‌ ولاتانی ئازادا فرمازێکی له‌و بابته‌ی حکوومه‌تی هه‌رێم ، هه‌لا و هه‌رایه‌کی وای لئ ساز ئه‌بیت که دکارئ سه‌ری حکوومه‌ته‌ی بخوات . حکوومه‌ته‌ دۆراوه‌که‌ی کوردستان ، دۆراوه‌ له‌ مه‌ر مه‌ردم کورد و جە هه‌موو باریکه‌وه ، لئ حکوومه‌تێکی کارا و کاریگه‌ره‌ ئه‌رای کۆمپانیا دهره‌که‌یه‌کان . لویه‌ ته‌تاین بووشین که حکوومه‌تی هه‌ریم ده‌ راستی ده‌ حکوومه‌تی کۆمپانیا دهره‌که‌یه‌کان و ئەوه‌ش که له‌ مه‌ر کاروفرمانی ناوخۆیی یه‌وه‌ دۆراوه‌ لۆ ئەوان کۆمپانیا خۆنمژانه‌ چ گرفته‌ک نینه .

چاره‌نووسی تفت و تال و خۆناوی کورد جە باشوور و کاره‌ساته‌ میژوویی یه‌کانی مینا هه‌له‌بجە و ئەنفال و کۆمه‌لکوژی و کۆره‌و و کاولکاری گشتی خاک و زیدی کوردان و هۆفانه‌تی ذاعش له‌م دواپانه‌ و کاره‌ساتی شنگال و کوردین ئیزدی و دهریایه‌ک خۆین و ئازار و فرمپسک و تالایی داگیرکراویی و بن ده‌ستی هه‌موو به‌لایه‌ک و کابریه‌کی دۆراو و ترووله‌ و له‌کارکه‌وتووی شیعه‌ی عاره‌ب به‌لایه‌ک ، هاوسه‌نگیکی فره‌ ناساز و ناله‌باره‌ که نه‌ده‌با هه‌چ سیاسییکی بچه‌ک ژبیر خۆی له‌ قه‌ره‌ بدابا . کابرای مالکی که‌سیکی ناو‌زراوه‌ له‌ کوردستان و هه‌روه‌تریش له‌ عێراق ، نەمازە له‌ ناو عاره‌به‌ی سوئنه‌ ده‌ و هه‌ر دوینئ بوو که عاره‌به‌ی شیعه‌ ژى شاره‌به‌ه‌ریان کرد ، به‌ کلاشه‌ کۆن کورده‌که‌وه‌ ماچۆ . لئ ئەمه‌ ناکاته ئەوه‌ی که قیز و بێژی کورد له‌ مالکی ، گەر هه‌مووشیان نه‌به‌ی ئەوا به‌شێکی فره‌ گاوه‌ و به‌رچاو ، بیته‌ هۆی ئەوه‌ که سه‌رۆکی کوردستان وسا بدوئ که گوايه ئەوه‌ مافی جه‌نابانه‌ پیریاریک له‌و ئاسته‌ دا بدات . ئەمه‌ قوماریکی دۆراوی سیاسی یه‌ جە هه‌موو باریکه‌وه . له‌ورا کو یه‌که‌م ئاکاری تاکه‌ که‌سی و رکه‌به‌ری و رقه‌به‌ری تاکه‌ یاریکه‌ره‌کانی سیاسی جە جیهانه‌که‌وه‌ سیاسه‌ت دا شوپێکی نینه . دووه‌م ، ژ مروفه‌ک کورد ره‌ گوتن به‌رازه‌ک دیتنه‌ که ده‌فری ، ئەو ژى گوت به‌راز ده‌عبایه‌کی پیسه ، فری ، فری . ئەمه‌ ده‌فاوده‌ق جیهانی سیاسه‌ت نه‌گرتنه‌وه . گه‌مه‌ی سیاسی له‌ برازه‌که‌ی گورین پیستره ، گه‌رانه‌وه‌ی مالکی لۆ ده‌سه‌لات شتیکی سه‌یر و سه‌مه‌ره‌تر له‌ فرینی به‌رازه‌که‌ نایبێت ، که گه‌رایه‌وه ، ئەگه‌رتنه‌وه ، سیاسه‌ت شتیکی پیسه و پیسته‌رتەر له‌ به‌رازه‌ داماره‌که‌ و هه‌موو ئەگه‌رێک ژ سیاسه‌ت ده‌ ئاوه‌لایه .

زنده‌ی ئەمه‌ش ، مروف بۆی هه‌یه که پرسیئ که ئه‌ری کوردگه‌ل جە باشوور چ خیر و بێر و خوشنیکان له‌ عبادی بینوه که ئەمیان پئ باشتر بووت جە هه‌مبه‌ر مالکی . ما هه‌ر تک ئەندامی کارای ئێک حزبی ئیسلامی شیعه‌گه‌ری سه‌فه‌ویی نین . هه‌یا دوینئ کورد دلئ ب فئ چهنده‌ی خوه‌ش بوو که خۆ ته‌ف ملاملانی شیعه‌ و سووننه‌ نه‌کره‌بوو لئ ئیرو ئەوه‌تا گۆر په‌یفین سه‌رۆکی هه‌رێم ، کورد خوه‌ ته‌ف شه‌ری دوو تاکه‌که‌س ژ ناوه‌را ئێک حزبی ئیسلامی شیعه‌ کره‌ . شه‌ری مالکی و عبادی فره‌ته‌ر وه‌کی شه‌ره‌ وایێک و شه‌ره‌ درۆزانه‌ی مه‌لای عه‌جه‌می مامۆستا و به‌راته‌ه‌ریان نه‌چیت . ئەوه‌ی که گرینگه‌ و خویایه‌ ژى ئەوه‌سه

که عبادی به یەک توزکالیش له ستراتیژی مالکی لای نه داوه جا ئیدی ئەم بەزمە ی دوژمنکاری وه گەرد مالکی و دوستانەتی لەل عبادی چ واتایهکی هەس . ئەو ئیک دوو وهزیر و گزیرەش که کورد هە ی بوو له بەغدا نەمان له سەردەمی عبادی دە و فۆلە مەلا عەجمانە و عارەبانەشیان ئەوەسە که کاربای عبادی خۆی بمرینئ و تاوانەکی بیڕئ به سەر مالکی دا و بەمەش کورد لەو ئاستە دا بخاپینئ که به بەرز کردنەوهی داھۆلی مالکی ، ھاوکاری و ئالیکاری سەرۆکی هەریم لۆ خۆی دەستەبەر بکاتن لەو ئاستە دا که خۆینئ پێشمەرگە و سپای عێراقی تیکەل به یەک بکاتن که نیشانەیکەکی زەقی دۆرانی کورد و بزاقیا نەتەوهی کوردستانە . چارنامە ی باشیک له لایەن سەرۆکی هەریم له پێنەندی وه گەرد شەری مووسل چارنامە ی دیکتاتوربەت و مل هۆری بوو که تیبدا راگە پندرا که جەنابیان بی منەتن له هەموو کەسێک و کئ چی دەکا با بیکا . ئەمەش بەو واتایە که تەف بوونی کورد وه گەرد شەری وانیککی ناوخواپی ناو ئیک حزبی ئیسلامی شیعی ، حزبی دەعوە ، بووه کارگە ی دیکتاتورسازی و کوشتنی گیانی پێکفە ژیان و برابەتی .

جە بابەتەک پێشووتر " سەربەخۆیی کوردستان سەرتان بخوات ... " مە هەنەک گەنگەشە ی فئ چەندئ کر کو سەردانی شاندى کوردی به سەرۆکایەتی سەرۆکی هەریم لۆ بەغدا و قوت بوونەوهی کۆمپانیای دیلوپت له کوردستان ، سەربەخۆیی ئابووری کوردستانی خستە بەر مەترسی سوور . پاشان شەری میسل و گەرانەوهی سپای عێراقی بۆ سەر خاکی کوردستان و رەوتی بەرەو پێش چوونی ئەو شەری ، سەربەخۆیی سیاسی کوردستان ئەخاتە بەر مەترسی سوورتر جە سەربەخۆیی ئابووری . دە فئ دەمی دە مە بالا خوه دایە سەر هەنەک هۆکاری سیاسی و ئابووری و ستراتیژیککی گەلەک گرینگ کو کوردان ناچار کر که به هەلە مل بەو بابەتە هەلس و کەوتە بدات . قەیرانی ئابووری و سیاسی و بەرپۆهەرایەتی ناوخواپی و قەیرانی ناوچەیی سووری و عێراق و تۆرکیە و عەجمەستان و مزاری هەلبژاردنی سەرۆکایەتی ئامریکا و مەملانێی کۆماری و دیمۆکراتەکان لەو ولاتە و قەیرانی ئوکرایا و لەویشەوه بۆ قەیرانی ئوروپا و روس و ئامریکا دەبا بنەمای لێکدانەوهی بابەتیانە ی گەرانەوه و چوونی شاندى کوردی لۆ بەغدا با ، کەچی سەرۆکی کوردستان دە سەر هەمان شوپی مافی دیاریکردنی چارەنووس ، مالکی وهک هۆکاری سەرەکی چوونیان لۆ بەغدا و ملدانیان به ھاوکاری بەغدا و هێنانەوهی سپای عێراقی بۆ سەر خاکی کوردستان و تیکەل کردنی خۆینی پێشمەرگە وه گەرد سپای عێراق تیرتە ئاراه . گەر وا بیئ ، لەوانەشە که هەروابووپیئ جە روانگە ی جەنابی سەرۆکی هەریمی کوردستانەوه ، ئەوه ئیدی دپۆهزمە و تارمایی مالکی یە که چارەنووسی کورد دیاری ئەکات ، هەم له هەلس و کەوتی رۆژانە ی دا و هەمیچ ژ ستراتیژکی دواڕۆژی دا واتە سەربەخۆیی . ئەزموونی مالا خومەینی و سەدام و رقبەری کویری نێوانیان ، کاولکاری ولاتی عەجمە و عارەب و کوردستان و قیرکردنی ئەو خەلکە کرد که بوونە قوربانی ئەو رقبەریه کویر و کوور و دواکەوتوانە . خوا بمان پارێزی له ئاکامی رقبەری سەرۆکی هەریم و مالکی ، هەر چەندە تا ئیستا نە ی پاراستووین .

گەر ولو بیئن ، ئەزبەنی ، ئیدی ئەبی دەسخۆشی له نەیارانی ناوخواپی سەربەخۆیی کوردستان بکەین نەمازە ئەوانە ی که له سلیمانی باوهشیان ئەرای مالکی ئاوه لایە . ئەشی ئەوانە ی که له کوردستان جە ئاقاری گەرانەوهی مالکی هەلپە و هەولیانە لەوه تیکەشتیبتن که ئەگەری گەرانەوهی مالکی لۆ دەسەلات کورد له سەربەخۆیی نزیک تر ئەکاتەوه . ئەم سیناریۆ جەفەنگ ئامیزە ، گالته جار و جەفەگی تەواویش نیە و تەنیا ئەوه دەرئەخاتن که چارەنووسی کورد له سەدە ی ۲۱ دا تووشی چ بابەتە سیاسەت و بوچووونیک بووتەوه و ئیدی خەلکی ناوخوا و دەرەوهی کوردستانێچ ئەشی له جیاتی هۆکاری سیاسی و کۆمەلایەتی و ئابووری و سپایی و تیتۆریکی ، بگەرن بۆ هۆکارە تاکە کەسیەکان و رقبەری تاکەکەسی که چارەنووسیانی تووشی ئەو دۆخە مەترسیدار و قەیرانایی کردگە . حکومەتی دۆرای باشووری کوردستانیش ئەشی وهکی بەرھەم و ئاکامی وهها هەلس و کەوتیک له سەر بنەمای رقبەری تاکەکەسی بنرخیندرئ .

کاردۆخ

کۆمەلە ی یەکسانیی کوردستان

۲۰۱۷/۰۱/۲۳